

Kancelária Rady pre mediálne služby

**Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 21. 9. 2022**

Správne konanie: 609/SKO/2022
Predmet: § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.
Účastník konania: Bardejovská televízna spoločnosť, s.r.o.
Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 7. 9. 2022

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 a § 110 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“), v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a § 234 zákona č. 264/2022 Z. z., rozhodla, že účastník správneho konania č. 609/SKO/2022 Bardejovská televízna spoločnosť, s.r.o.

porušil

povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách účinného do 31. 7. 2022 (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“)

tým,

že v rámci programovej služby Bardejovská televízia BTV odvysielal

- I. dňa 11. 1. 2022 v čase o cca 20:07 hod. program Správy BTV a v rámci neho príspevok s názvom Spúšťa sa očkovanie detí aj v našom meste, v ktorom boli prezentované vyjadrenia respondentov, ktorí odmietli očkovanie detí voči ochoreniu COVID-19, spolu s vyjadrením prirovnávajúcim očkovanie ku najväčšej genocíde ľudstva neporovnateľnej s 2. svetovou vojnou, pričom informácie o výhodách a prospešnosti očkovania voči celosvetovej pandémie ochorenia COVID-19 neboli v programe odvysielané,
- II. dňa 21. 1. 2022 v čase o cca 18:37 hod. a 20:07 hod. program Správy BTV a v rámci neho príspevok s názvom Stanovisko Bardejovskej televízie, v ktorom v rámci stanoviska k atakom na respondentov a zamestnancov televízie na sociálnych sieťach v súvislosti s vlnou reakcií na odvysielaný príspevok o očkovaní detí zo dňa 11. 1. 2022 prezentoval svoje subjektívne vnímanie prinášania informácií médiami, vyznievajúce v kontexte daného stanoviska ako schvaľovanie názorov a postojov odsudzujúcich očkovanie voči ochoreniu COVID-19,

čím došlo k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť týchto spravodajských programov,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**

Podľa § 64 ods. 5 zákona č. 308/2000 Z. z.: „Uložením sankcie nezaniká povinnosť, za ktorej porušenie sa sankcia uložila.“

Úloha:

Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia a doručí ho účastníkovi konania.

T: 21. 10. 2022

Z: PLO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi sťažovateľom výsledok prešetrenia sťažnosti.

T: 3. 10. 2022

Z: PgO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 23. 3. 2022 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi Bardejovská televízna spoločnosť, s.r.o. vo veci možného porušenia **§ 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. v súvislosti s tým, že na televíznej programovej službe Bardejovská televízia BTV odvysielal**

a) dňa 11. 1. 2022 v čase o cca 18:37 a 20:07 hod. program *Správy BTV* a v rámci neho príspevok s názvom *Spúšťa sa očkovanie detí aj v našom meste*,

b) dňa 21. 1. 2022 v čase o cca 18:37 a 20:07 hod. program *Správy BTV* a v rámci neho príspevok s názvom *Stanovisko Bardejovskej televízie*, v ktorých mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 7. 4. 2022, na základe čoho sa začalo správne konanie č. 609/SKO/2022. Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady a dôkazy zhromaždené v správnom konaní sú dostačujúce podľa § 46 správneho poriadku. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bol aj prepis/popis skutkového stavu.

Dňa 19. 4. 2022 a dňa 20. 4. 2022 bolo Rade doručené vyjadrenie k správne konaniu č. 609/SKO/2022. Prílohou podania zo dňa 20. 4. 2022 bol aj USB kľúč so súbormi obsahujúcimi reportáže k danému podaniu.

Subjektívna 6-mesačná lehota na uloženie sankcie podľa § 64 ods. 4 zákona č. 308/2000 Z. z. začala plynúť dňa 23. 3. 2022 a uplynie dňa 23. 9. 2022. Objektívna lehota na uloženie sankcie podľa cit. ustanovenia začala plynúť dňa 11. 1. 2022 a uplynie dňa 11. 1. 2023.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu

Programová služba: *Bardejovská televízia BTV*

Deň vysielania: 11. 1. 2022

Čas vysielania: cca 18:00 – cca 21:00

Časová stopa:

- 18:00:00 – začiatok záznamu vysielania (1. súbor)
 - živá panoráma
 - videotext
 - prehľad vysielania
 - počasie
 - reklama
- 18:37:19 – začiatok programu *Správy BTV*
 - Príspevky:
 - Prvé bábätká v roku 2022
 - Spúšťa sa očkovanie detí aj v našom meste
 - Odťahovali ďalšie vraky v meste
 - Šport
 - Otvorili školy aj mestský úrad
 - Čo so stromčekom po Vianociach?
 - Prvá výstava na bilbordoch
 - Odštartoval zálohový systém fliaš a plechoviek
- 18:55:13 – koniec programu *Správy BTV*
- 18:55:14 – začiatok programu *Počasie extra*
- 19:00:00 – koniec záznamu vysielania (1. súbor)

- 19:00:00 – začiatok záznamu vysielania (2. súbor)
- 19:00:04 – koniec programu *Počasie extra*

- živá panoráma
- videotext
- 20:00:00 – koniec záznamu vysielania (2. súbor)
- 20:00:00 – začiatok záznamu vysielania (3. súbor)
 - videotext
 - prehľad vysielania
 - počasie
 - reklama
- 20:07:19 – začiatok programu *Správy BTV*
 - Príspevky:
 - Prvé bábätka v roku 2022
 - Spúšťa sa očkovanie detí aj v našom meste
 - Odťahovali ďalšie vraky v meste
 - Otvorili školy aj mestský úrad
 - Čo so stromčekom po Vianociach?
 - Prvá výstava na bilbordoch
 - Odštartoval zálohový systém fliaš a plechoviek
- 20:25:13 – koniec programu *Správy BTV*
- 20:25:14 – začiatok programu *Počasie extra*
- 20:30:04 – koniec programu *Počasie extra*
 - živá panoráma
 - videotext
- 20:59:59 – koniec záznamu vysielania (3. súbor)

Programová služba: *Bardejovská televízia BTV*

Deň vysielania: 21. 1. 2022

Čas vysielania: cca 17:00 – cca 21:00

Časová stopa:

- 17:00:00 – začiatok záznamu vysielania (4. súbor)
 - videotext
 - prehľad vysielania
 - počasie
 - reklama
- 17:07:36 - začiatok programu *Naše telenávraty*
- 17:29:48 – koniec programu *Naše telenávraty*
- 17:29:49 – začiatok programu *Známi neznámi*
- 17:38:00 – koniec programu *Známi neznámi*
 - živá panoráma
 - videotext
- 17:59:59 – koniec záznamu vysielania (4. súbor)
- 17:59:59 – začiatok záznamu vysielania (5. súbor)
 - videotext
 - prehľad vysielania
 - počasie
 - reklama
- 18:37:35 – začiatok programu *Správy BTV*
 - Príspevky:
 - Mestská rada prerokovala nové projekty
 - Láskavosť cez sladkosť pre hasičov
 - Filmové večery na námestí
 - Snow Film Fest v PSD

- Zimná krása hradu Zborov po jeho obnove
- Šport v kocke – hokejový víkend
- Stanovisko Bardejovskej televízie
- Pripomenuli sme si 77. výročie oslobodenia mesta
- 19:00:00 – koniec záznamu vysielania (5. súbor)
- 19:00:00 – začiatok záznamu vysielania (6. súbor)
- 19:00:00 - pokračovanie programu *Správy BTV*
- Príspevky:
 - Pomôžme chrániť deti v ohrození
 - V príprave nestačili na Ružomberok
 - Vietor, sneženie a snehové záveje
- 19:04:45 – koniec programu *Správy BTV*
- 19:04:46 – začiatok programu *Týždeň v PSK*
- 19:11:36 – koniec programu *Týždeň v PSK*
- 19:11:37 – začiatok programu *Počasie extra*
- 19:16:39 – koniec programu *Počasie extra*
 - živá panoráma
 - videotext
- 20:00:00 – koniec záznamu vysielania (6. súbor)
- 20:00:00 – začiatok záznamu vysielania (7. súbor)
 - videotext
 - prehľad vysielania
 - počasie
 - reklama
- 20:07:35 – začiatok programu *Správy BTV*
- Príspevky:
 - Mestská rada prerokovala nové projekty
 - Láskavosť cez sladkosť pre hasičov
 - Filmové večery na námestí
 - Snow Film Fest v PSD
 - Zimná krása hradu Zborov po jeho obnove
 - Šport v kocke – hokejový víkend
 - Stanovisko Bardejovskej televízie
 - Pripomenuli sme si 77. výročie oslobodenia mesta
 - Pomôžme chrániť deti v ohrození
 - V príprave nestačili na Ružomberok
 - Vietor, sneženie a snehové záveje
- 20:34:45 – koniec programu *Správy BTV*
- 20:34:46 – začiatok programu *Týždeň v PSK*
- 20:41:36 – koniec programu *Týždeň v PSK*
- 20:41:37 – začiatok programu *Počasie extra*
- 20:46:40 – koniec programu *Počasie extra*
 - živá panoráma
 - videotext
- 20:59:59 – koniec záznamu vysielania (7. súbor)

Príspevok: *Spúšťa sa očkovanie detí aj v našom meste* (názov príspevku zobrazený vo forme titulku zobrazenej v spodnej časti obrazovky v úvode príspevku)

Prepis:

redaktorka: „Očkovanie detí proti Covid-19 sa stáva široko dostupné už aj v našom meste. Od zajtra 12. januára v bardejovskej nemocnici spúšťajú vakcináciu detí vo vekovej kategórii od 12 do 18 rokov. Na očkovanie detí je určená zatiaľ len vakcína Comirnaty od výrobcu Pfizer/BionTech. Na očkovanie sa vyžaduje prítomnosť rodiča, či zákonného zástupcu, alebo predloženie overeného splnomocnenia. Registrácia je spustená na stránke korona.gov.sk prostredníctvom bežného formulára registrácie na 1. dávku. Vakcinácia v nemocnici je však možná aj bez registrácie. Vo vakcinačnom centre v areáli nemocnice bude očkovanie detí prebiehať každú stredu v čase od 12:30 do 15:30. Nemocnica však upozorňuje, že tento čas je vyhradený len pre vakcináciu detí a nebude možné realizovať vakcináciu dospelých. Na názor ľudí sme sa pýtali v uliciach mesta.“

respondentka č. 1: „Neviem. To je na rozhodnutí rodičov. Ale myslím si, že asi nie.“

respondent č. 2: „Ja malé deti nemám, takže neviem sa k tomu vyjadriť a hlavne nech to posúdia odborníci.“

respondent č. 3: „No neviem, či by som dával deti. Podľa toho, od akého veku. Od tých 6 rokov by som dal hore.“

respondentka č. 4: „Však nech sa dajú zaočkovať.“

respondentka č. 5: „V žiadnom prípade by som nedala očkovať svoje vnúčatá a deti už ani nehovorím. Ale na vnúčatá už mi nesiahajte.“

respondentka č. 6: „...Ale strach o deti, lebo v našej rodine tiež prekonali, aj zaočkovaní boli a mali tie krvné zrazeniny.“

redaktorka: „Takže deti by ste už...“

respondentka č. 6: „Určite nie.“

respondent č. 7: „Je to choré na hlavu. Momentálne nepreskúmaná vakcína, experimentálna. Púšťať do toho ešte aj deti, za ktorých rozhodujú rodičia, je to choré.“

respondentka č. 8: „Je to najväčšia genocída ľudstva, aká mohla byť. Hej? Odkedy žijeme tu na tejto Zemi. Hej? Nič viacej nemohli... ani sa nedá porovnať s Druhou svetovou vojnou, ani tie škody, ktoré boli. Mali by sme sa všetci zamyslieť nad zodpovednosťou, čo robíme pre naše deti a vnúčatá.“

Príspevok: Stanovisko Bardejovskej televízie (názov príspevku zobrazený vo forme titulku zobrazenej v spodnej časti obrazovky v úvode príspevku)

Prepis:

Jarmila Mančáková, moderátorka: „Dôležitou bodkou dnešných správ je stanovisko Bardejovskej televízie k odvysielanej reportáži Spúšťa sa očkovanie detí aj v našom meste, ktorá na sociálnych sieťach vyvolala vlnu rozporuplných názorov. Prežite pekný večer a víkend. Dovidenia.“

redaktorka: „V uplynulých dňoch hladinu verejnej mienky i názorov na sociálnych sieťach a teda i na facebookovej stránke Bardejovskej televízie rozvírila reportáž Spúšťa sa očkovanie detí aj v našom meste odvysielaná 11. januára v Správach BTv. Pretože sa podľa nášho názoru atakovaním respondentov, ktorí sa vyjadrili v ankete, vytvára precedens, prinášame stanovisko. Reportáž bola spracovaná formou ankety, teda išlo o zisťovanie mienky ľudí kladením otázok, čo je jedna z foriem práce redaktorov Bardejovskej televízie. Treba zdôrazniť, že výber bol, i stále je náhodný, a teda aj v tejto ankete, a odpovedá len ten, kto aj chce odpovedať, teda zároveň využiť svoje právo z článku 26 Ústavy Slovenskej republiky – právo na slobodu prejavu – právo na vyjadrenie a šírenie vlastných názorov. Rovnako ako aj počúvať, či sledovať názory ostatných. Je to jedna z občianskych slobôd. Zakladá sa na slobode myslenia. Tam, kde nie je alebo sa potláča sloboda prejavu, k slovu sa dostáva nenávisť. Práve to sa udialo v prípade ankety, v ktorej sme v súvislosti so začínajúcim očkovaním detí v Bardejove zisťovali názory a postoje ľudí, predovšetkým rodičov a starých rodičov. Žiaľ, útoky

smerujú nielen na redaktorov, či pracovníkov Bardejovskej televízie, je to však náš problém, s ktorým sa vieme popasovať, ale čo nás zaráža, sú slovné ataky, urážky, či zosmiešňovania, smerujúce priamo na našich respondentov, ktorých sme v ankete oslovili. Ako sme uviedli, nielen z Ústavy Slovenskej republiky, ale aj z Etického kódexu novinára, ktorý bol vydaný Slovenským syndikátom novinárov vyplýva, že každý má právo na slobodu presvedčenia a prejavu, toto právo nepripúšťa, aby niekto trpel ujmu pre svoje presvedčenie a zahŕňa právo vyhľadávať, prijímať a rozširovať informácie a myšlienky akýmikoľvek prostriedkami, bez ohľadu na hranice. Z uvedeného práva verejnosti poznať fakty a názory vyplýva súbor povinností a práv novinárov. Zodpovednosť novinárov voči verejnosti má prednosť pred akoukoľvek inou zodpovednosťou. Teda aj keď nesúhlasíme s rôznymi názormi, urobíme všetko pre to, aby ich naši respondenti mohli povedať. Dištancujeme sa od všetkých útokov na našich respondentov, ktorým sme vďační, ak sa slobodne rozhodnú vyjadriť, bez strachu o svoju existenciu, či budúcnosť. A práve to sa stalo teraz takmer po 33 rokoch od Nežnej revolúcie. Sú chvíle v živote človeka, keď je jeho povinnosťou otvorene, priamo a jasne povedať, čo si myslí, inak by mal pocit, že prestáva byť statočným človekom. Aj takto vnímame slová respondentov, ktorí vyjadrili svoj názor iný, ako ďalšia skupina ľudí. Úlohou Bardejovskej televízie nie je ľudí o niečom presvedčať, ale objektívne a pravdivo informovať o všetkom, čo sa v našej spoločnosti, v našom regióne, v našom meste, deje. Neprikláňame sa k praktikám hlavného prúdu, ktorý ovplyvňuje verejnú mienku ľudí. Našou snahou je divákovi ponúknuť možnosť výberu a byť garanciou dôveryhodných, úplných a pravdivých informácií. Ako lokálna televízia sme oveľa bližšie k ľuďom. Aj preto sa snažíme nastoľovať témy, ktoré ich zaujímajú, čím vytvárame mediálnu konkurenciu voči hlavnému prúdu médií. Objektivita, nezávislosť, nezaujatosť a nestrannosť, to sú hlavné pravidlá, ktorými sa chceme riadiť i naďalej. Vtom je sila regionálnych a lokálnych médií.“

- v závere príspevku sa na obrazovke graficky zobrazí text: „Nesmieť hovoriť, čo si myslíme, je údel otrokov.“ /ERIPIDES/

* * *

Podľa ustanovenia § 234 ods. 3 zákona č. 264/2022 Z. z.:

„Konania vo veci dodržiavania právnych predpisov, ktoré sa začali pred 1. augustom 2022 a ktoré neboli právoplatne skončené, sa dokončia podľa právnych predpisov účinných k 31. júlu 2022.“

Podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.: „Vysielateľ je povinný zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov a politickopublicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru“.

Za hlavné kritériá objektivitu sa vo všeobecnosti považujú: relevancia, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absencia stránenia.

* * *

V rámci posudzovania predmetu tohto správneho konania bolo okrem iného potrebné vyrovnať sa s kolíziou ústavou zaručených práv a právom chránených záujmov.

Sloboda prejavu patrí medzi základné politické práva v právnom poriadku každej demokratickej spoločnosti a v právnom poriadku Slovenskej republiky je zakotvené v čl. 26 Ústavy Slovenskej republiky. Avšak sloboda prejavu nie je bez hraníc, t.j. nemá absolútny charakter. Ústava SR ustanovuje možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií ako ochranu pred zneužitím slobody prejavu na zásah do iných ústavou garantovaných práv, cit.:

„Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.“ (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR)

V prípade vzájomného konfliktu ústavou garantovaných práv Ústavný súd SR (ďalej len „US SR“) vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (resp. ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách) treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL Ustanovením § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. sa zabezpečuje právo verejnosti na informácie prostredníctvom stanovenia povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov. Záujem zákonodarcu vyjadrený v predmetnom ustanovení, a to zamedziť krajne nežiaducemu jednostrannému a neobjektívnemu informovaniu je opodstatnený vplyvom audiovizuálnych médií, a najmä spravodajských programov v nich obsiahnutých, na formovanie verejnej mienky. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že sloboda prejavu vysielateľa je pri spravodajských programoch limitovanejšia ako pri iných typoch programov, keďže citovaným ustanovením sú kladené nároky na kvalitatívnu stránku spravodajského programu (objektívnosť a nestrannosť) a stanovené obmedzenia spôsobu spracovania spravodajských programov (povinnosť oddeliť názory a hodnotiace komentáre od informácií spravodajského charakteru). Preto je nevyhnutné, aby v spravodajských programoch boli recipientom poskytnuté čo najširšie fakty, po zhodnotení ktorých si budú môcť sami a slobodne vytvoriť na predmetnú otázku vlastný názor. Ak účastník konania, resp. vysielateľ v spravodajskom programe nerešpektuje zákonom stanovené požiadavky na vysielanie spravodajských programov, tak v demokratickej spoločnosti vznikne naliehavá spoločenská potreba na zásah do slobody prejavu, majúca svoj základ v potrebe presných a vyvážených informácií.

Sloboda prejavu je základným pilierom demokratickej pluralitnej spoločnosti. Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) v čl. 10 ako aj Ústava Slovenskej republiky zakotvuje pre každého právo na slobodu prejavu. Rovnako však Dohovor ako aj Ústava SR ustanovujú možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií. Sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ nezasahuje do práv a slobôd a právom chránených záujmov iných. V takých prípadoch už je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy môže byť vzhľadom na okolnosti potrebné zasiahnuť do slobody prejavu. Sloboda prejavu teda nemá absolútny charakter.

Z citovaných noriem vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie musí

- vyplývať zo zákona,
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti,
- sledovať legitímny cieľ.

Adjektívum „nevyhnutný“ v zmysle čl. 10 ods. 2 Dohovoru zahŕňa naliehavú sociálnu potrebu, pričom vnútroštátne orgány zmluvných štátov Dohovoru majú určitý rozsah voľnej úvahy na posúdenie jej existencie, a to samozrejme s európskou kontrolou (Rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, ďalej „ESLP“ vo veci Lingens v. Rakúsko, 8. júl 1986, séria A, č. 103, str. 25, ods. 39). Nevyhnutnosť zároveň znamená nemožnosť dosiahnuť cieľ obmedzenia iným spôsobom. Cieľ obmedzenia predstavuje napr. ochrana práv a slobôd iných, ochrana zdravia, súkromného života a pod. Z toho vyplýva, že pojem „nevyhnutnosť“ v demokratickej spoločnosti sa musí vždy posudzovať ad hoc spolu s legitímnym cieľom.

Ústava zakotvuje legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu taxatívne, ako ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov. Práve ochrana práv a slobôd iných je aj účelom ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 z. z. Podmienka legality a legitimity je teda v prípade sankcionovania pre porušenie predmetného ustanovenia nepochybne naplnená. Ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. predstavuje zákonné obmedzenie slobody prejavu. Vzhľadom na mienkotvorný charakter médií, a to najmä spravodajských relácií, je nanajvyš oprávnená zákonná požiadavka, aby bolo divákom, ako pasívnym recipientom informácií, umožnené

prijímať objektívne informácie podané nestranným spôsobom, spomedzi ktorých si môžu vybrať a utvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor.

Proporcionalitu obmedzenia slobody prejavu je možné vnímať v dvoch rovinách. Prvou je obmedzenie slobody prejavu zakotvením určitých konkrétnych povinností všeobecne záväzným právnym predpisom, v tomto prípade zakotvením ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. Keďže zákonodarca využil ústavné splnomocnenie (čl. 26 ods. 4 Ústavy SR) na zakotvenie tohto obmedzenia formou zákona, je potrebné považovať tento princíp za zachovaný. Rade neprináleží zachovanie proporcionality v tejto rovine skúmať. V tejto súvislosti Kancelária Rady uvádza, že ustanovenie § 16 ods. 3 písm. b) bolo do zákona č. 308/2000 Z. z. vložené v rámci implementácie Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii. Požiadavka, aby názory odvysielané v spravodajských programoch boli objektívne a nestranné, vyplýva konkrétne z článku 7 ods. 3 predmetného Dohovoru, cit.: „*Prevádzkovateľ vysielania je povinný zabezpečiť, aby spravodajské relácie objektívne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov.*“

Druhou je rovina obmedzenia slobody prejavu uplatnením konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade. Táto rovina sa skúma prostredníctvom zákonom dovolenej správnej úvahy, ktorá analyzuje intenzitu porušenia zásad objektivity a nestrannosti na jednej strane a intenzitu prípadného obmedzenia slobody prejavu účastníka konania na strane druhej. Práve skúmanie tejto roviny je predmetom správnych konaní vedených Radou.

V tomto konkrétnom prípade by mala byť sloboda prejavu obmedzená v dôsledku vyvedenia administratívnoprávnej zodpovednosti za porušenie povinnosti vysielateľa zakotvenej v ustanovení § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

I.

Účastník konania odvysielal dňa 11. 1. 2022 v čase o cca 18:37 hod. a 20:07 hod. na programovej službe Bardejovská televízia BTV program *Správy BTV* s príspevkom s názvom *Spúšťa sa očkovanie detí aj v našom meste*, ktorý informoval o dostupnosti očkovania detí vo vekovej kategórii 12 – 18 rokov proti ochoreniu COVID-19 v bardejovskej nemocnici. Odznali informácie o type vakcíny, ktorá má byť aplikovaná, o potrebe rodičovského alebo iného sprievodu pre maloletého očkovaného, o spôsobe registrácie a o čase očkovania. V závere príspevku bola odvysielaná anketa, v rámci ktorej vyjadrilo 8 respondentov svoj názor na očkovanie maloletých.

V rámci predmetného príspevku odznelo, okrem iného, i nasledovné, cit.:

redaktorka: „*Očkovanie detí proti Covid-19 sa stáva široko dostupné už aj v našom meste. Od zajtra 12. januára v bardejovskej nemocnici spúšťajú vakcináciu detí vo vekovej kategórii od 12 do 18 rokov. Na očkovanie detí je určená zatiaľ len vakcína Comirnaty od výrobcu Pfizer/BionTech. Na očkovanie sa vyžaduje prítomnosť rodiča, či zákonného zástupcu, alebo predloženie overeného splnomocnenia. Registrácia je spustená na stránke korona.gov.sk prostredníctvom bežného formulára registrácie na 1. dávku. Vakcinácia v nemocnici je však možná aj bez registrácie. Vo vakcinačnom centre v areáli nemocnice bude očkovanie detí prebiehať každú stredu v čase od 12:30 do 15:30. Nemocnica však upozorňuje, že tento čas je vyhradený len pre vakcináciu detí a nebude možné realizovať vakcináciu dospelých. Na názor ľudí sme sa pýtali v uliciach mesta.*“

respondentka č. 1: „*Neviem. To je na rozhodnutí rodičov. Ale myslím si, že asi nie.*“

respondent č. 2: „*Ja malé deti nemám, takže neviem sa k tomu vyjadriť a hlavne nech to posúdia odborníci.*“

respondent č. 3: „*No neviem, či by som dával deti. Podľa toho, od akého veku. Od tých 6 rokov by som dal hore.*“

respondentka č. 4: „*Však nech sa dajú zaočkovať.*“

respondentka č. 5: „V žiadnom prípade by som nedala očkovať svoje vnúčatá a deti už ani nehovorím. Ale na vnúčatá už mi nesiahajte.“

respondentka č. 6: „...Ale strach o deti, lebo v našej rodine tiež prekonali, aj zaočkovaní boli a mali tie krvné zrazeniny.“

redaktorka: „Takže deti by ste už...“

respondentka č. 6: „Určite nie.“

respondent č. 7: „Je to choré na hlavu. Momentálne nepreskúmaná vakcína, experimentálna. Púšťať do toho ešte aj deti, za ktorých rozhodujú rodičia, je to choré.“

respondentka č. 8: „Je to najväčšia genocída ľudstva, aká mohla byť. Hej? Odkedy žijeme tu na tejto Zemi. Hej? Nič viacej nemohli... ani sa nedá porovnať s Druhou svetovou vojnou, ani tie škody, ktoré boli. Mali by sme sa všetci zamyslieť nad zodpovednosťou, čo robíme pre naše deti a vnúčatá.“

V rámci odpovedí respondentov, ktorí striktne odmietli očkovanie detí voči ochoreniu COVID-19, bolo zaznamenané vyjadrenie prirovnávajúce očkovanie ku „najväčšej genocíde ľudstva neporovnateľnej s 2. svetovou vojnou“. Medzi kritériá zachovania objektívneho informovania je možné, okrem iného, zaradiť aj **vyváženosť** sprostredkovaných informácií. K uvedenému vyhranenému vyjadreniu neodznali informácie vyzdvihujúce výhody a benefity očkovania voči COVID-19, resp. jeho prospešnosť v boji s týmto celosvetovým ochorením. To viedlo k podozreniu, že odvysielaním predmetného programu mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajského programu.

Do pôsobnosti Rady podľa § 5 ods. 1 písm. g) zákona č. 308/2000 Z. z. patrí dohliadať na dodržiavanie povinností podľa tohto zákona. Nakoľko z ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. vyplýva pre vysielateľa povinnosť zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov, je v pôsobnosti Rady rozhodnúť, či program bol objektívny a nestranný.

Dňa 20. 4. 2022 bolo Rade doručené stanovisko účastníka konania k tejto časti predmetu správneho konania, v ktorom uvádza, cit.:

„Reportáž bola spracovaná formou ankety, teda išlo o zisťovanie mienky ľudí, kladením otázok, čo je jedna z foriem práce redaktorov Bardejovskej televízie. Aj v tejto ankete išlo o kladenie otázok náhodným respondentom, ktorí boli ochotní vyjadriť svoj názor.

K položenej otázke sa vyjadrilo 8 respondentov. Nijakým spôsobom sme ich odpovede nekorigovali. Pri strihu /tak ako je to bežné aj pri spracovávaní iných príspevkov/ sa pristúpilo maximálne k skráteniu odpovedí, resp. vystrihnutiu brebtov, samozrejme so zachovaním obsahového kontextu odpovedí. Je potrebné zdôrazniť, že tento spravodajský príspevok bol len informatívny v tom zmysle, že informoval ešte len o začínajúcom očkovaní detí v meste Bardejov. V žiadnom prípade nešlo o analytický príspevok. Snahou redaktorky bolo základnú informáciu trochu rozšíriť a zistiť aj postoj rodičov, či starých rodičov ku všeobecnej kampani očkovania proti COVIDU-19 aj čo sa týka detí /nielen dospelých/. Keďže táto reportáž mala byť následne /hneď na druhý deň/ pokračujúcou reportážou, o čom sa v podnete na možné porušenie zákona akoby zámerne nič nespomína, nevideli sme dôvod na neodvysielanie tohto príspevku.

Základná informácia o spustení očkovania detí z 11. 1. 2022, bola hneď na druhý deň, teda 12. januára rozšírená o reportáž priamo z očkovania detí v bardejovskej nemocnici, ale aj z očkovania detí v bardejovskom Seniorcentre, ktoré organizačne zabezpečoval Prešovský samosprávny kraj. 12.1.2022 bola vo večerných správach BTV o 18. 30 hod. odvysielaná aj pokračujúca reportáž, nazvaná - Nemocnica spustila pilotné očkovanie detí /minutáž: 1 min. 57 sek./.

Účastník konania ďalej v súvislosti s uvedeným uviedol linky na celý program Správy BTV z 12. 1. 2022 a na samostatnú reportáž z 12. 1. 2022, ako aj prepis reportáže z 12. 1. 2022, cit.:

„Prikladáme linky:

*na celkové Správy BTV z 12. I. 2022:

[https://www.youtube.com/watch?v=UzBNg -](https://www.youtube.com/watch?v=UzBNg-P5UY&ab_channel=Bardejovsk%C3%Altelev%C3%ADziaTVKan%C3%Al)

[P5UY&ab_channel=Bardejovsk%C3%Altelev%C3%ADziaTVKan%C3%Al](https://www.youtube.com/watch?v=UzBNg-P5UY&ab_channel=Bardejovsk%C3%Altelev%C3%ADziaTVKan%C3%Al) /Súčasťou týchto správ sú aj reprízované príspevky z 11. I. 2022, a teda aj samotná informácia o pripravovanom očkovaní detí v meste, čo dokazuje charakter pokračujúcej reportáže./

*link na samostatnú reportáž z 12. I. 2022-Nemocnica spustila pilotné očkovanie detí:

<https://www.youtube.com/watch?v=YhBwegbUrd0>

*samotný prepis reportáže

Prepis:

Nemocnica spustila pilotné očkovanie detí - 12. I. 2022 /odvysielané o 18.30 hod. – 1 min. 57 sek./

redaktorka: „V stredu, 12. januára v našom meste prebiehalo očkovanie na dvoch miestach. Nemocnica s Poliklinikou sv. Jakuba v Bardejove dnes, v poobedňajších hodinách, spustila pilotné očkovanie detí proti ochoreniu COVID-19 vo svojom Vakcinačnom centre. Deti očkujú vakcínou Comirnaty od dodávateľov Pfizer/BioNTech.“

respondentka č. 1: ... zástupkyňa primárky na detskom oddelení, NsP sv. Jakuba, n. o., Bardejov „Záujem je zatiaľ taký, že je prihlásených osem detí, plus štyri detičky sú telefonicky ešte nahlásené, takže uvidíme ako to bude ďalej. Plánuje sa teda očkovať aj detičky od päť rokov, uvidíme, ako kedy prídu vakcíny pre tie menšie deti.“

redaktorka: „Vakcinácia detí v areáli nemocnice bude prebiehať každú stredu od 12:30 do 15:30. Určená je pre deti od 12 rokov a podmienkou je prítomnosť rodiča alebo zákonného zástupcu.“

rodič č. 1: „Kvôli bezpečnosti a ona myslím, že kvôli tomu, aby mala trošku voľnejší vstup do iných zariadení a hlavne k športu prístup.“

rodič č. 2: „Ja som aj zdravotnícky pracovník, takže viac menej sa stretávam s týmito rôznymi prípadami a hlavne s tými covidovými pacientami, takže určite očkovanie má zmysel.“

redaktorka: „V stredu sa konalo očkovanie aj v Seniorcentre. Prešovský samosprávny kraj v spolupráci s mestom zorganizovali v tomto roku v poradí už druhé očkovanie. Od 10 hodiny sa mohli prísť zaočkovať osoby staršie ako 16 rokov, aj bez registrácie. „

respondent č. 2: ... koordinátor očkovania

„Dnes to vyzerá zatiaľ poslabšie, uvidíme, je pracovný deň, možno aj to zaváži, že nie je voľný deň, a tak prípadne, ak by dnes bol slabší záujem, budeme robiť všetko preto, aby na najbližšie očkovanie prišlo viac ľudí, a to sa uskutoční 22. a 23. januára v obchodnom centra od 10. do 17. hodiny.““

V závere tejto časti vyjadrenia k správne konaniu účastníka konania uviedol, cit.:

„Vážená pani predsedníčka, osobitne chceme upozorniť, že o výhodách a benefitoch očkovania voči COVID-19, resp. jeho prospešnosť v boji s týmto celosvetovým ochorením odzneli informácie práve vo vyššie uvedenom príspevku, ktorý bol aj následne, hneď na druhý deň /12.1. 2022/ odvysielaný. A tu mali možnosť už konkrétne vyjadriť svoj názor aj odborníci. Žiaľ, z dvoch prítomných oslovených odborníkov na očkovaní mala záujem vyjadriť sa len jedna ... zástupkyňa primárky na detskom oddelení, NsP sv. Jakuba, n. o., Bardejov/ a koordinátor očkovania ... Priestor však dostali aj rodičia, ktorí sprevádzali svoje deti na očkovanie.“

Kancelária Rady k vyjadreniu účastníka konania poznamenáva, že v správnom konaní je posudzovaným skutkovým stavom výlučne obsah vysielania, teda len to, čo bolo účastníkom konania odvysielané v rámci posudzovaného programu. Relevantný skutkový stav predstavuje teda len obsah odvysielaného programu. Akékoľvek skutočnosti, ktoré sa odohrali v čase pred alebo po odvysielaní predmetného programu nemajú vplyv na odvysielaný obsah a podobu, v akej ho mali možnosť vnímať diváci. Takýto záver vyplýva aj z judikatúry NS SR, cit.: „Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu vyplýva, že relevantným skutkovým stavom pri posudzovaní porušenia zákonnej povinnosti ustanovenej v § 16 ods. 3 písm. b) ZVR je to, čo bolo vysielateľom odvysielané, dôkazom čoho je záznam z vysielania a jeho prepis/popis, z ktorého je možné zistiť obsah odvysielaného vysielania ako základ pre vyvodenie záveru o jeho objektívnosti a nestrannosti a skutočnosti, ktoré nastali po ňom

alebo pred ním, sú pre takéto posúdenie právne bezvýznamné.“(Rozsudok NS SR sp. zn. 6Sžo 23/2013).

Vzhľadom na vyššie uvedené je pre posudzovanie súladu predmetného programu s povinnosťou ustanovenou v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. irelevantné, že objektivita a nestrannosť poskytnutých informácií v súvislosti s predmetným programom mala byť zachovaná odvysielaním programu *Správy BTV* dňa 12. 1. 2022 a v rámci neho príspevku s názvom *Nemocnica spustila pilotné očkovanie detí*. Smerodajné totiž v súlade s vyššie uvedeným je posudzovanie toho, či v posudzovanom príspevku došlo k vyváženiu sprostredkovaných informácií, teda najmä k zaradeniu informácií vyzdvihujúcich výhody a benefity očkovania voči COVID-19, resp. jeho prospešnosť v boji s týmto celosvetovým ochorením. Vyváženosť prezentovaných informácií musí byť v prípade ustanovenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. zabezpečená už v rámci jedného programu. Nejde teda o plnenie povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z.

Kancelária Rady zároveň považuje za irelevantný argument účastníka konania o tom, že posudzovaný spravodajský príspevok mal len informatívny charakter a že nešlo o analytický príspevok. Už samotná skutočnosť, že išlo o spravodajský príspevok, ktorým vysielateľ informoval verejnosť o dôležitých skutočnostiach týkajúcich sa témy verejného záujmu je skutočnosťou, pri ktorej nie je vôbec potrebné rozlišovať jeho spracovanie. Relevantná je len konečná informácia. Zdôrazňujeme, že vzhľadom na predmet správneho konania je potrebné prihliadať na celkový obsah a vyznenie odvysielaných informácií pre recipienta a nie iba izolovane posudzovať konkrétne vyjadrenia, tak aby si recipient mohol vytvoriť ucelený obraz o problematike. Kancelária Rady taktiež v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že predmetom posúdenia nie je pravdivosť odvysielaných informácií, ale ich objektivnosť a nestrannosť.

Ako sme už uviedli, príspevok informoval o dostupnosti očkovania detí vo vekovej kategórii 12 – 18 rokov proti ochoreniu COVID-19 v bardejovskej nemocnici. Odznali informácie o type vakcíny, ktorá má byť aplikovaná, o potrebe rodičovského alebo iného sprievodu pre maloletého očkovaného, o spôsobe registrácie a o čase očkovania. Ako problematickú s ohľadom na predmet správneho konania možno vyhodnotiť v závere odvysielanú anketu, v rámci ktorej vyjadrilo 8 respondentov svoj názor na očkovanie maloletých, resp. názor na to, či by dali svoje deti zaočkovať. Ako je z odvysielaného obsahu príspevku zrejmé, z 8 respondentov by 4 určite nedali zaočkovať, 1 by skôr nedal zaočkovať, 1 by skôr dal zaočkovať, 1 by dal zaočkovať a 1 sa nevedel vyjadriť. Možno tak zhrnúť, že celkovo 5 respondentov by nedalo deti zaočkovať, 2 by dali zaočkovať a 1 nevedel.

V rámci odpovedí respondentov, ktorí striktno odmietli očkovanie detí voči ochoreniu COVID-19, odznalo vyjadrenie prirovnávajúce očkovanie ku „najväčšej genocíde ľudstva neporovnateľnej s 2. svetovou vojnou“, cit.:

„Je to najväčšia genocída ľudstva, aká mohla byť. Hej? Odkedy žijeme tu na tejto Zemi. Hej? Nič viacej nemohli... ani sa nedá porovnať s Druhou svetovou vojnou, ani tie škody, ktoré boli. Mali by sme sa všetci zamyslieť nad zodpovednosťou, čo robíme pre naše deti a vnúčatá.“

Neadekvátnosť a nepravdivosť uvedeného prirovnania (obete očkovania vs. obete 2. sv. vojny) je podľa nášho názoru celkom zjavná. Len pre hrubé porovnanie, všeobecne sa usudzuje, že v Druhej svetovej vojne zahynulo celkovo 50 až 80 miliónov ľudí, čo predstavuje asi 2,5 až 4 % svetovej populácie z roku 1939.¹

Naproti tomu, napríklad podľa VAERS (Vaccine Adverse Event Reporting System), čo je americký systém na hlásenie nežiadúcich účinkov vakcín spravovaný Centrom pre kontrolu a prevenciu chorôb (CDC) a agentúrou pre potraviny a lieky (FDA) z viac ako 553 miliónov podaných dávok vakcín proti Covid-19 v USA od 14. 12. 2020 do 22. 2. 2022 bolo nahlásených 12775 prípadov úmrtí po podaní vakcíny (započítané boli aj prípady, kde nebola preukázaná priama súvislosť vakcíny s úmrtím).²

¹ https://sk.wikipedia.org/wiki/Obete_druhej_svetovej_vojny

² <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/vaccines/safety/adverse-events.html>

Aj keď uvedené porovnanie nie je korektné v tom zmysle, že sú ním prezentované údaje o obetiach Druhej svetovej vojny celosvetovo, zatiaľ čo údaje o úmrtiach po podaní vakcíny iba za USA (úmrtia celosvetovo sa nám nepodarilo dohľadať), je zrejmé, že už na tomto porovnaní sa dá manifestovať rozdiel v počte ľudských obetí v prípade oboch udalostí (vojna vs. očkovanie), a teda aj neadekvátnosť, až absurdnosť vyjadrenia odvysielaného v príspevku, že „očkovanie je najväčšia genocída ľudstva neporovnateľná s Druhou svetovou vojnou“.

V príspevku zazneli aj ďalšie vyjadrenia v podobe odpovedí respondentov, ktoré vyznievali negatívne voči vakcinácii, resp. vakcinácii detí: „*Je to choré na hlavu. Momentálne nepreskúmaná vakcína, experimentálna...*“; „*...aj zaočkovani boli a mali tie krvné zrazeniny.*“.

Ústava SR zaručuje každému slobodu prejavu a právo na informácie. Tieto práva a slobody možno síce obmedziť zákonom, ale len ak ide „*o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.*“ Sloboda prejavu je jedným zo základov demokratickej spoločnosti, je prostriedkom súťaže a konfrontácie rôznych myšlienok a názorov, je nevyhnutná na tvorbu slobodnej verejnej mienky. Vzťahuje sa aj na kontroverzné, šokujúce či nepopulárne myšlienky či výroky. V zmysle ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z. z. „*Vysielateľ vysielá programy slobodne a nezávisle. Do ich obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach.*“ Výber respondentov, tém či dramaturgie programu spadá pod ústavnú slobodu prejavu a Rada do tohto výberu nie je oprávnená zasahovať. Vysielateľ môže vysielateľ programy o akýchkoľvek, aj kontroverzných témach, pokiaľ je zabezpečená názorová pluralita a pokiaľ sú tieto názory v spoločnosti relevantné.

Verejnosť samozrejme má právo byť informovaná o názoroch občanov na očkovanie detí vakcínami proti ochoreniu COVID-19 a rovnako nemožno poprieť ani úlohu, ktorú účastník konania ako lokálny vysielateľ zohráva pri informovaní verejnosti najmä v meste Bardejov. Dôležitý je však zároveň aj spôsob spracovania a správne rámcovanie tém. Vysielatelia by mali brať do úvahy spoločenskú zodpovednosť, ktorú nesú pri informovaní o takto citlivých témach. Je vo verejnom záujme informovať zodpovedne s ohľadom **na ochranu verejného zdravia a práva verejnosti na informácie**. Akýkoľvek vysielateľ by mal túto skutočnosť brať v ohľad v prípade spracovávaní tém takéhoto charakteru.

Kancelária Rady je toho názoru, že pokiaľ sa tvorcovia príspevku rozhodli recipientom sprostredkovať postoje a názory obyvateľov mesta, teda nekvalifikovanej laickej verejnosti, na tému, ktorá je odborná (v rámci čoho zazneli aj názory a postoje, ktoré sú zjavne nepravdivé a zavádzajúce - očkovanie ako najväčšia genocída ľudstva), mali zabezpečiť, aby v príspevku zaznelo napríklad aj stanovisko kvalifikovanej odbornej autority.

Navyše informácie v ňom prezentované narušili jeho objektívnosť v dôsledku zaradenia jednostranných informácií o očkovaní, pričom informácie vyzdvihujúce výhody a benefity očkovania voči ochoreniu COVID-19, resp. jeho prospešnosť v boji s týmto celosvetovým ochorením neboli v programe odvysielané. Kancelária Rady uvádza, že médiá zohrávajú v súvislosti s informovaním verejnosti významnú úlohu. Nielen sprostredkovaním informácií ponúkajú recipientovi možnosť získať obraz o spoločenskom prostredí, ale ho určitým spôsobom aj formujú tým, že nastoľujú určité témy a ovplyvňujú spôsob ich spracovávaní recipientmi.

Vzhľadom na výber a obsah témy možno uvedený program a v rámci neho posudzovaný príspevok hodnotiť ako **odvysielaný vo verejnom záujme**. Ako vyplýva z vyjadrenia zákonodarcu v dôvodovej správe k zákonu č. 308/2000 Z. z., vysielanie je jednou z foriem realizácie slobody prejavu a práva na informácie, teda základných ľudských práv a slobôd, ktorých obmedzenia môžu byť stanovené len zákonom. Zákon č. 308/2000 Z. z. preto stanovuje základné povinnosti vysielateľov a súčasne deklaruje slobodu pri tvorbe programov, do obsahu ktorých nemôže štát ľubovoľne zasahovať. Keďže však elektronické médiá hrajú v živote spoločnosti a v procese vytvárania a formovania verejnej mienky významnú úlohu, nie je možné ponechať požiadavky všestrannosti informácií a názorovej

pluralita len vo sfére novinárskej etiky, ale je ju potrebné deklarovať priamo v zákone a uplatňovať prostredníctvom činnosti na to zriadeného orgánu štátnej správy. Obdobne už zo samotnej podstaty skutočnosti, že zákonodarca stanovil povinnosť vysielateľov zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských, resp. politicko-publicistických programov *ipso iure* vyplýva, že „verejný záujem“ na odvysielaní určitých informácií nemôže byť všeobecným argumentom, automaticky odôvodňujúcim akékoľvek porušenie zákona č. 308/2000 Z. z. Z týchto dôvodov je nepochybné, že zohľadnenie verejného záujmu na odvysielaní určitých informácií a vyvažovanie tohto verejného záujmu s verejným záujmom na dodržiavaní ustanovení zákona č. 308/2000 Z. z., týkajúcich sa obsahovej regulácie vysielania audiovizuálnych médií, je v každom prípade imanentnou súčasťou každého obdobného rozhodovania Rady.

Účastník konania informoval v danom čase o téme, ktorá bola a aktuálne je široko diskutovaná, rezonujúca v spoločnosti a majúca celosvetový význam. Práve s ohľadom na tieto skutočnosti je nanajvýš dôležité zabezpečiť a dbať o uchovávanie plurality informácií v spravodajských programoch, keďže práve objektívne a nestranné informácie s rozdielnymi názormi a myšlienkami sú kľúčovým aspektom demokratickej spoločnosti.

Hoci teda z formálneho hľadiska odzneli v programe ohľadom prezentovanej problematiky stanoviská viacerých respondentov, záujem na ochrane verejného poriadku a informovania verejnosti je, podľa nášho názoru, v prípade témy programu tak vysoký, že odôvodňuje klásť zvýšený dôraz na jeho celkové spracovanie v podobne zabezpečenia jeho objektivnosti.

II.

Účastník konania ďalej odvysielal dňa 21. 1. 2022 v čase o cca 18:37 hod. a 20:07 hod. na programovej službe Bardejovská televízia BTV program *Správy BTV* s príspevkom s názvom *Stanovisko Bardejovskej televízie*, ktorý obsahovo nadväzoval na príspevok *Spúšťa sa očkovanie detí aj v našom meste* o spustení očkovania detí v meste Bardejov odvysielanom v programe *Správy BTV* dňa 11. 1. 2022 a bol stanoviskom účastníka konania voči rozporuplným názorom na sociálnych sieťach, ktoré mal tento skôr odvysielaný program vyvolať, ako aj voči údajnému atakovaniu respondentov odvysielanej ankety.

V rámci predmetného príspevku v programe zo dňa 21. 1. 2022 odznelo, okrem iného, i nasledovné, cit.:

redaktorka: „V uplynulých dňoch hladinu verejnej mienky i názorov na sociálnych sieťach a teda i na facebookovej stránke Bardejovskej televízie rozvírila reportáž *Spúšťa sa očkovanie detí aj v našom meste* odvysielaná 11. januára v *Správach BTV*. Pretože sa podľa nášho názoru atakovaním respondentov, ktorí sa vyjadrili v ankete, vytvára precedens, prinášame stanovisko. Reportáž bola spracovaná formou ankety, teda išlo o zisťovanie mienky ľudí kladením otázok, čo je jedna z foriem práce redaktorov Bardejovskej televízie. Treba zdôrazniť, že výber bol, i stále je náhodný, a teda aj v tejto ankete, a odpovedá len ten, kto aj chce odpovedať, teda zároveň využiť svoje právo z článku 26 Ústavy Slovenskej republiky – právo na slobodu prejavu – právo na vyjadrenie a šírenie vlastných názorov. Rovnako ako aj počúvať, či sledovať názory ostatných. Je to jedna z občianskych slobôd. Zakladá sa na slobode myslenia. Tam, kde nie je alebo sa potláča sloboda prejavu, k slovu sa dostáva nenávisť. Práve to sa udialo v prípade ankety, v ktorej sme v súvislosti so začínajúcim očkovaním detí v Bardejove zisťovali názory a postoje ľudí, predovšetkým rodičov a starých rodičov. Žiaľ, útoky smerujú nielen na redaktorov, či pracovníkov Bardejovskej televízie, je to však náš problém, s ktorým sa vieme popasovať, ale čo nás zaráža, sú slovné ataky, urážky, či zosmiešňovania, smerujúce priamo na našich respondentov, ktorých sme v ankete oslovili. Ako sme uviedli, nielen z Ústavy Slovenskej republiky, ale aj z Etického kódexu novinára, ktorý bol vydaný Slovenským syndikátom novinárov vyplýva, že každý má právo na slobodu presvedčenia a prejavu, toto právo nepripúšťa, aby niekto trpel ujmu pre svoje presvedčenie a zahŕňa právo vyhľadávať, prijímať a rozširovať informácie a myšlienky akýmikoľvek prostriedkami, bez ohľadu na hranice. Z uvedeného práva verejnosti poznať fakty a názory vyplýva súbor povinností a práv novinárov. Zodpovednosť novinárov voči verejnosti má prednosť pred akoukoľvek inou zodpovednosťou. Teda aj keď nesúhlasíme s rôznymi názormi,

urobíme všetko pre to, aby ich naši respondenti mohli povedať. Dištancujeme sa od všetkých útokov na našich respondentov, ktorým sme vďační, ak sa slobodne rozhodnú vyjadriť, bez strachu o svoju existenciu, či budúcnosť. A práve to sa stálo teraz takmer po 33 rokoch od Nežnej revolúcie. Sú chvíle v živote človeka, keď je jeho povinnosťou otvorene, priamo a jasne povedať, čo si myslí, inak by mal pocit, že prestáva byť statočným človekom. Aj takto vnímame slová respondentov, ktorí vyjadrili svoj názor iný, ako ďalšia skupina ľudí. Úlohou Bardejovskej televízie nie je ľudí o niečom presviedčať, ale objektívne a pravdivo informovať o všetkom, čo sa v našej spoločnosti, v našom regióne, v našom meste, deje. Neprikláňame sa k praktikám hlavného prúdu, ktorý ovplyvňuje verejnú mienku ľudí. Našou snahou je divákovi ponúknuť možnosť výberu a byť garanciou dôveryhodných, úplných a pravdivých informácií. Ako lokálna televízia sme oveľa bližšie k ľuďom. Aj preto sa snažíme nastoľovať témy, ktoré ich zaujímajú, čím vytvárame mediálnu konkurenciu voči hlavnému prúdu médií. Objektivita, nezávislosť, nezaujatosť a nestrannosť, to sú hlavné pravidlá, ktorými sa chceme riadiť i naďalej. Vtom je sila regionálnych a lokálnych médií.“

Správne konanie bolo začaté v tejto časti z dôvodu, že v rámci odvysielaného stanoviska účastník konania prezentoval podstatu objektívneho informovania v rámci ním vysielanej televíznej programovej služby, ktorá má spočívať v sprostredkovaní aj alternatívnych názorov. Uvedené subjektívne vnímanie vysielateľa mohlo pôsobiť pre recipienta zavádzajúco a jednostranne a mohlo vyznieť ako schvaľovanie názorov a postojov odsudzujúcich očkovanie voči ochoreniu COVID-19. To viedlo k podozreniu, že odvysielaním predmetného programu mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z., zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajského programu.

Dňa 20. 4. 2022 bolo Rade doručené stanovisko účastníka konania k tejto časti predmetu začatého správneho konania, v ktorom uvádza, cit.:

„Ako uvádzate, citujeme: „...obsahovo nadväzoval na vyššie identifikovaný príspevok /poznámka: t.j. z 11. 1. 2022/ o spustení očkovania detí v meste Bardejov a bol stanoviskom vysielateľa voči rozporuplným názorom na sociálnych sieťach, ktoré mala táto reportáž vyvolať, ako aj voči údajnému atakovaniu respondentov odvysielanej ankety.“

V tomto uvedenom kontexte chceme zdôrazniť, že Stanovisko Bardejovskej televízie /ďalej Stanovisko.../, odvysielané 21. 1. 2022 ako uvádzate: „obsahovo nadväzoval na vyššie identifikovaný príspevok“ - však obsahovo nenadväzoval na príspevok z 11. januára 2022. Na tento príspevok /z 11. 1. 2022/, ako zdôvodňujeme vyššie, nadväzoval príspevok zo dňa 12. januára 2022 - Nemocnica spustila pilotné očkovanie detí.

Stanovisko Bardejovskej televízie sme odvysielali až 21. januára 2022, teda 10 dní po tom, čo sa na sociálnych sieťach rozpútala diskusia, ktorá, ako sa uvádza aj v našom Stanovisku..., neprimerane atakovala respondentov len preto, že vyjadrili svoj názor slobodne, tak ako to vnímali oni. Napokon, v Stanovisku...zdôvodňujeme, prečo nesúhlasíme s tým, aby respondenti, ktorí sa vyjadrili pre Bardejovskú televíziu boli rôznymi spôsobmi verejne pranierovaní len preto, že slobodne vyjadrili svoj názor, čo im napokon zaručuje aj Ústava Slovenskej republiky- právo na slobodu prejavu-právo na vyjadrenie a šírenie vlastných názorov.

Naďalej si myslíme, že úlohou Bardejovskej televízie nie je ľudí o niečom presviedčať, ale objektívne a pravdivo informovať. Myslíme si, že ľudia majú právo aj na iné informácie, či názory respondentov, nielen tie, ktoré sa permanentne opakujú vo všetkých televíziách. Navyše - chýba tu vecná diskusia a médiá akoby strácali prioritnú funkciu - informovať. Myslíme si, že hodnoty a princípy práce novinárov by sa nemali meniť...

V tejto súvislosti chceme zdôrazniť, že na mediálnom trhu lokálnych televízií pracujeme už 28. rok a nikdy sme sa nestavali do pozície „alternatívneho“ média. Jedine do pozície lokálnej televízie, ktorá sa snaží o objektívne a dôveryhodné poskytnutie informácií verejnosti, z ktorej daní sme aj financovaní. Bardejovská televízia, uvedomujúc si zodpovednosť pred verejnosťou, svojimi divákmi, sa nikdy neznižila a neznižuje k podávaniu skresleného obrazu reality, hoaxov a manipulácie s divákmi.

Nikde v odvysielanom Stanovisku... sa nezmieňujeme, že sa prikláňame k tej, či onej strane. Nie je to našou úlohou. Prioritou je objektivita, nezávislosť, nezaujatosť a nestrannosť.

My sme aj v Stanovisku Bardejovskej televízie „len“ obraňovali právo našich respondentov vyjadriť svoj názor. Neobraňovali sme už to, čo povedali.... A v tom je diametrálny rozdiel.“

V závere účastník konania navrhol Rade akceptovať jeho argumentáciu a správne konanie zastaviť.

Ako vyplýva zo záznamu vysielania, ako i prepisu/popisu skutkového stavu redaktorka v príspevku predniesla stanovisko účastníka konania k situácii ohľadom reakcií na odvysielanú reportáž o očkovaní detí z 11. 1. 2022. V stanovisku odznelo, že reportáž bola spracovaná formou ankety, výber respondentov bol náhodný a odpovedal len ten, kto chcel odpovedať. Účastník konania sa v tejto súvislosti odvolal na ústavou garantované právo na slobodu prejavu a právo na slobodu myslenia a tvrdil, že „tam, kde sa potláča sloboda prejavu, dostáva sa k slovu nenávisť“, ako to podľa neho bolo aj v prípade reakcií na odvysielanú anketu. Účastník konania uviedol, že respondenti z ankety čelili (čelia) slovným atakom, urážkam, či zosmiešňovaniu, odvolával sa na Etický kódex novinára a uviedol, že zodpovednosť novinárov voči verejnosti má prednosť pred akoukoľvek inou zodpovednosťou, že aj keď nesúhlasí s rôznymi názormi, urobí všetko pre to, aby ich respondenti mohli povedať. Dištancoval sa tiež od útokov na respondentov z ankety a poznamenal, že sa to deje 33 rokov od Nežnej revolúcie. V príspevku tiež odznelo, že úlohou Bardejovskej televízie je objektívne a pravdivo informovať o všetkom, čo sa deje a taktiež, cit.: „*Neprikláňame sa k praktikám hlavného prúdu, ktorý ovplyvňuje verejnú mienku ľudí. Našou snahou je divákovi ponúknuť možnosť výberu a byť garanciou dôveryhodných, úplných a pravdivých informácií. Ako lokálna televízia sme oveľa bližšie k ľuďom. Aj preto sa snažíme nastoľovať témy, ktoré ich zaujímajú, čím vytvárame mediálnu konkurenciu voči hlavnému prúdu médií. Objektivita, nezávislosť, nezaujatosť a nestrannosť, to sú hlavné pravidlá, ktorými sa chceme riadiť i naďalej. Vtom je sila regionálnych a lokálnych médií.*“

Ako je zrejme z vyššie uvedeného, účastník konania vo svojom stanovisku odsudzoval údajné útoky na respondentov z ankety o očkovaní detí, odvolával sa na ústavné práva a Etický kódex novinára. Zároveň sa nepriamo dištancoval od zverejnených názorov, ale hlásil sa k „novinárskej zodpovednosti a povinnosti“ dať priestor aj takým názorom. V závere stanoviska prezentoval účastník konania svoje vnímanie objektívneho a pravdivého informovania, ktoré videl v umožnení výberu a poskytnutí alternatívy k informáciám, ktoré ponúkajú „médiá hlavného prúdu“, ktoré podľa neho ovplyvňujú verejnú mienku. Účastník konania tvrdil, že sa neprikláňa k ich praktikám. Jeho snahou bolo ponúknuť dôveryhodné, úplné a pravdivé informácie a vytváranie „mediálnej konkurencie voči hlavnému prúdu médií“.

Termín „médiá hlavného prúdu“ (alebo tzv. mainstreamové médiá) je používaný médiami, ktoré seba označujú za „alternatívne“ a voči tomuto „hlavnému prúdu“ sa vymedzujú a obviňujú ho z lži a zatajovania faktov. Často ide o tzv. dezinformačné médiá (najčastejšie majú formu webu) šíriace skreslený obraz reality, hoaxy a manipulácie. Aj keď jednoznačná a ucelená definícia takýchto médií neexistuje, často majú podobné charakteristiky. Ich prostriedkami je vytváranie senzácie, cielené zveličovanie, skresľovanie, poskytovanie väčšieho priestoru iba jednej strane, vynechávanie niektorých faktov, čo vedie k čiastočnej alebo úplnej nepravdivosti komunikovaného obsahu. Dezinformačné weby zámerne predkladajú dezinformácie, teda falošné, nekompletné či zavádzajúce informácie. Šíria konšpiračné teórie, falošné správy (fake news) alebo poplašné správy (hoaxy) (https://cs.wikipedia.org/wiki/Dezinforma%C4%8Dn%C3%AD_web).

Účastník konania vo svojom stanovisku odmietol, že by sa staval do pozície alternatívneho média, resp. nikde v stanovisku sa údajne nezmieňoval o tom, že sa prikláňa k tej, či onej strane. Kancelária Rady akceptuje, že vo všeobecnosti zrejme nebolo snahou účastníka konania profilovať sa ako tzv. alternatívne médium. Z odvysielaného stanoviska však s ohľadom na jeho obsah v podobe vyjadrení: „*Neprikláňame sa k praktikám hlavného prúdu, ktorý ovplyvňuje verejnú mienku ľudí. Našou snahou je divákovi ponúknuť možnosť výberu a byť garanciou dôveryhodných, úplných a pravdivých informácií. ... Aj preto sa snažíme nastoľovať témy, ktoré ich zaujímajú, čím vytvárame mediálnu*

konkurenciu voči hlavnému prúdu médií.“ vyplýva jeho samozačlenenie sa mimo médiá hlavného prúdu.

Vnímanie mediálnej reality, ako ju v príspevku prezentuje účastník konania, teda rozdelenie na „hlavný prúd ovplyvňujúci verejnú mienku“ a jeho konkurenciu, resp. alternatívu, za ktorú považuje svoju televíziu, ktorá podľa neho umožňuje výber a je garanciou dôveryhodných a pravdivých informácií, je tak podľa nášho názoru zavádzajúce. Tvrdenie o tom, že hlavný prúd médií ovplyvňuje svojimi praktikami verejnú mienku ľudí a vyjadrenie naznačujúce, že tento hlavný prúd neposkytuje objektívne informovanie a nenastoluje všetky témy, teda manipuluje verejnú mienku, sú podľa nášho názoru nepodložené a zovšeobecňujúce. Účastník konania v odvysielanom stanovisku prezentoval výhrady voči atakom najmä voči ľuďom z ankety o spustení očkovania detí v meste Bardejov. Uvedené vnímanie prinášania informácií účastníkom konania, medzi ktoré v rámci spravodajského informovania zákonite patria témy dôležité z hľadiska verejného záujmu, vyznieva v kontexte daného stanoviska ako schvaľovanie názorov a postojov odsudzujúcich očkovanie voči ochoreniu COVID-19, a teda jednostranne.

Domnievame sa, že objektívne informovanie nespočíva v poskytovaní „alternatívnych informácií“ k informáciám, ktoré šíria tzv. médiá hlavného prúdu, ako naznačuje účastník konania. Objektívne informovanie je postavené na dodržiavaní kritérií objektivity. Medzi kritériá zachovania objektívneho informovania je možné, okrem iného, zaradiť aj vyváženosť sprostredkovaných informácií. Kancelária Rady zároveň nespochybňuje legitímnosť toho, že sa účastník konania rozhodol daným spôsobom vyhraniť voči útokom na respondentov a aj zamestnancov televízie na sociálnych sieťach. Spôsob aký však v danom prípade o tom informoval verejnosť nepovažujeme za súladný so zákonom. Zároveň nemožno prijať argument účastníka konania o nesprávnom identifikovaní obsahovej nadväznosti posudzovaného príspevku na príspevok zo dňa 11. 1. 2022. Ako sme už uviedli na strane 11 a 12 tohto materiálu, posudzovaným skutkovým stavom je výlučne obsah vysielania, teda len to, čo bolo účastníkom konania odvysielané v rámci posudzovaného programu zo dňa 11. 1. 2022. Relevantný skutkový stav predstavuje teda len obsah odvysielaného programu. Zároveň možno poukázať priamo na samotný obsah stanoviska, v ktorom účastník konania odkazuje na „reportáž *Spúšťa sa očkovanie detí aj v našom meste odvysielaná 11. januára v Správach BTV*“. Z obsahu posudzovaného príspevku preto nemožno dospieť k záveru o existencii inej reportáže s názvom „*Spúšťa sa očkovanie detí aj v našom meste*“ odvysielanej dňa 11. januára v Správach BTV ako tej, ktorá bola odvysielaná dňa 11. 1. 2022 a na ktorú posudzovaných príspevok zjavne obsahovo nadväzoval.

Ako sme už uviedli vyššie vysielanie je jednou z foriem realizácie slobody prejavu a práva na informácie, teda základných ľudských práv a slobôd, ktorých obmedzenia môžu byť stanovené len zákonom. Zákon č. 308/2000 Z. z. preto stanovuje základné povinnosti vysielateľov a súčasne deklaruje slobodu pri tvorbe programov, do obsahu ktorých nemôže štát ľubovoľne zasahovať. Keďže však elektronické médiá hrajú v živote spoločnosti a v procese vytvárania a formovania verejnej mienky významnú úlohu, nie je možné ponechať požiadavky všestrannosti informácií a názorovej plurality len vo sfére novinárskej etiky, ale je ju potrebné deklarovať priamo v zákone a uplatňovať prostredníctvom činnosti na to zriadeného orgánu štátnej správy.

Účastník konania informoval v danom čase o téme, ktorá bola a aktuálne je široko diskutovaná, rezonujúca v spoločnosti a majúca celosvetový význam. Práve s ohľadom na tieto skutočnosti je nanajvýš dôležité zabezpečiť a dbať o uchovávanie plurality informácií v spravodajských programoch, keďže práve objektívne a nestranné informácie s rozdielnymi názormi a myšlienkami sú kľúčovým aspektom demokratickej spoločnosti.

Na základe uvedených skutočností máme za to, že účastník konania porušil povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. tým, že

- I. dňa 11. 1. 2022 v čase o cca o cca 18:37 hod. a 20:07 hod. odvysielal na televíznej programovej službe Bardejovská televízia BTV program *Správy BTV* a v rámci neho príspevok s názvom *Spúšťa sa očkovanie detí aj v našom meste*, v ktorom prezentoval vyjadrenia obyvateľov, ktorí odmietli očkovanie detí voči ochoreniu COVID-19, spolu s

vyjadrením prirovnávajúcim očkovanie ku najväčšej genocíde ľudstva neporovnateľnej s 2. svetovou vojnou, pričom informácie vyzdvihujúce výhody a benefity očkovania voči ochoreniu COVID-19, resp. jeho prospešnosť, neboli v programe odvysielané.

- II. dňa 21. 1. 2022 v čase o cca 18:37 hod. a 20:07 hod. odvysielal na televíznej programovej službe Bardejovská televízia BTV program *Správy BTV* a v rámci neho príspevok s názvom *Stanovisko Bardejovskej televízie*, v ktorom v rámci stanoviska k útokom na respondentov a zamestnancov televízie na sociálnych sieťach v súvislosti s reakciami na odvysielaný príspevok o očkovaní detí z 11. 1. 2022 prezentoval svoje subjektívne vnímanie prinášania informácií médiami, vyznievajúce v kontexte daného stanoviska ako schvaľovanie názorov a postojov odsudzujúcich očkovanie voči ochoreniu COVID-19.

Uvedeným konaním tak nebola zabezpečená objektívnosť a nestrannosť odvysielaných spravodajských programov.

Podľa nášho názoru tak došlo ku kolízii s kvalifikovaným verejným záujmom a sankcionovanie účastníka konania v podobe zásahu do jeho slobody prejavu je za týchto okolností proporcionálne.

Nesúhlasíme preto s názorom účastníka konania, že sa nedopustil porušenia § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z.

* * *

U právnických osôb sa zodpovednosť za správne delikty zakladá zásadne bez ohľadu na zavinenie (objektívna zodpovednosť za správny delikt). Táto zásada platí aj v prípade zákona č. 308/2000 Z. z., ako aj v prípade správneho poriadku, ktoré nevyžadujú pri preukázaní, či došlo k správne deliktu, dokazovať zavinenie alebo dokonca úmyselné konanie. Podstatné je iba to, či k porušeniu zákona objektívne došlo alebo nie. Tomu, že sa v tomto prípade nielenže nedokazuje zavinenie, ale ani sa nerozlišuje medzi zavinením úmyselným alebo nedbanlivostným, svedčí aj skutočnosť, že ani jeden z cit. zákonov neobsahuje tzv. liberačné dôvody, ktoré by umožnili zbaviť sa zodpovednosti za správny delikt. Okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu zákona, môžu byť zohľadnené pri ukladaní druhu sankcie, ale nie sú dôvodom na zastavenie správneho konania.

* * *

Z á v e r

Vzhľadom na všetky uvedené argumenty navrhujeme Rade, aby prijala uznesenie v zmysle vyššie uvedeného návrhu.